

El Poble C

Periòdic (que ja en la clandestinitat fou) portantveu de l'O. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya
... els homes al servei del partit, i no el partit al servei dels homes

Es publica els 15 i 30 de cada mes

Director Polític: Andreu CLARET - Director: Lluís CAPDEVILA - Redactor en cap: Salvador PERARNAU

EDITORIAL

Unim-nos contra els botxins de Catalunya

L'agost de l'any passat, quan els refugiats convertits en guerrillers col·laboraven encaçament—i tan eficaçment!—en l'alliberació de França, luitant a Foix, a Pamiers, a Toulouse, a Montauban, a Cahors, a Aurillac, a Tarbes, a Pau, a Castres, a Rodez, a Limoges, a Burdeos, a Paris, Franco, amb una «chuleria» molt típica del règim que l'ha entronitzat, amb una «chuleria» made in Germany, deia, referint-se als esmentats guerrillers: «Que vengan! Aquí les esperamos a pie firme con mi Falange».

Després, tement haver anat massa lluny i intuïnt que l'arma de la «chuleria», plena de rovell, havia esdevingut ineficaç, intuïnt, més per obra i gràcia de la Providència que no pas de la intel·ligència, que els temps de la «chuleria» havien passat per a no tornar, donà un to carnavalesc a la tragèdia declarant a un enviat especial de la United Press que Espanya mai no havia favoregut en res a Alemanya ni a Itàlia, que era amiga de les democràcies, que el nacional-sindicalisme era un règim democràtic i altres banalitats per l'estil, que ja no eren ni ciniques car pertanyien al domini de la paranoia i que aconseguiren —excepte feta d'Alemanya i del trosset d'Itàlia que li quedà al pobre Mussolini— un gran èxit de riure. En les manifestacions de Franco el mes d'agost de l'any passat tothom hi veié una sola cosa: «chuleria». «Chuleria» melodramàtica i grotesca de pallas que vol fer l'actor tragic. En les declaracions fetes a l'enviat d'United Press, declaracions en marxa enèrgetica, tothom hi veié una sola cosa, l'única que en realitat hi havia: Franco tenia por, i renegant el seu passat de col·laborador, de local, més ben dit, d'Hitler i Mussolini, volia fer oblidar els passats insults a les democràcies.

Com això tampoc donà resultat, ara torna al cim, tant plaent per a ell, de la «chuleria». I Falange posa pasquins pels carrers de Madrid, de Barcelona, proclamant, estil mal tractat del de les camises negres de Mussolini: «Felices los tiempos de peligro que se acercan, porque indican donde están los cobardes»... «Los viejos políticos pueden adoptar un compromiso: los falangistas son los mismos que en los tiempos pasados». (Advertència al senyor Miguel Maura, que, per tal de governar, no s'avergonyeix de pactar amb els assassins de Falange).

Nosaltres creiem que els redactors d'aquests pasquins que han maculat les parets de Barcelona i Madrid tenen raó i ens alegrem. Si tenen raó quan afirmen que s'apropen hores de perill, hores de perill que no faran distinció entre els covards i els valents, hores de perill que exterminaran els botxins de la nostra terra, que venjaran d'una manera implacable les llàgrimes i la sang vessades a la nostra terra. Ens alegrem que els falangistes siguin els d'abans: assassins d'infants, de dones i de velles, lladres de camí ral, titelles trágiques.

Nosaltres també som els d'abans i estem disposats a lluitar com abans per a obrir les presons, per a venjar els morts, per a donar la llibertat a Catalunya. Amb més coratge que abans, puix ara Franco i la seva xurma no tenen l'ajut d'Itàlia i d'Alemanya i, luitant cara a cara, vencerem com hauríem vençut l'any 36.

Cal que ens unim tots a l'exili, deixant de banda malissos polítics i picabaralles de safareig. Hi va el destí de Catalunya, on tants germans nostres sofreixen i ens clamem: Uniu-vos d'una vegada!

Qui no vulgui oir aquesta veu, qui no vulgui renunciar a totes aquelles apetències i vanitats de tipus personal col·labora inconscientment amb Franco i, per tant, no és digne de dir-se català.

Visca la República!

Visca Catalunya lliure!

dos anhels que tenen per base l'UNIO. Que esperem?

Romain Rolland

Els comunicats de guerra, ocupen, cada dia més intensament, l'atenció del món. Entre els comunicats de guerra, la premsa i la ràdio han donat una nova terrible: Romain Rolland és mort. En temps normal, en temps —malgrat que, pel que hom veu, la civilització no sigui norma— més civilitzat, la mort de Romain Rolland hauria tingut repercussions més profundes, més en to major. Avui, com la guerra i els problemes que la guerra suscita ho absorbeixen tot, sols uns articles de Louis Aragon, de René Arcos, de pocs altres comentaristes fervorosos.

Amb la mort de Romain Rolland s'apaga un dels fars de la humanitat, segurament el més potent de la nostra època. Romain Rolland fou, a més d'un

enemic, l'enemic implacable de tots els feixismes, de totes les tiranies. Romain Rolland, amb Maxim Gorki i Henri Barbusse crea per a lluitar contra la tirania, l'Associació d'Escriptors i Artistes Revolucionaris del Món, de la qual jo —i n'estic orgullós— formava part. D'aquesta Associació nasqué l'Aliança dels Intel·lectuals en defensa de la Cultura contra la guerra i el feixisme, que a Catalunya, en néixer, tants pocs adeptes tenia i que després del 19 de juliol tal vegada en tingué massa. Romain Rolland ens escrivia: «No n'hi ha prou, però, en crear associacions i grups: cal treballar, cal lluitar. Amb les armes o bé amb la ploma, que també és una arma. Cal prendre partit. Cal posar-se al costat dels oprimits contra els opressors.»

gran artista, una gran consciència i un gran testimoni. I un gran jutge. Romain Rolland, com tots els veritables grans artistes —Beethoven, Cervantes, Dostoiéski, Leopardi, Hugo— visqué amb els ulls oberts damunt el dolor del món. I no es limita a ésser testimoni: per amor al bé i a la justícia, per odi al mal, esdevingué acusador.

Entre els llibres que els bàrbars em cremaren per a celebrar el triomf provisional de Franco—cremaren els llibres perquè no em pogueren cremar a mi— n'hi havia un dedicat, de Romain Rolland: «Le théâtre de la Révolution». Ara, mort, ja no me'n podrà dedicar d'altres. Ni me'n podrà dedicar Galdós, Valle Inclán, Rubén Darío, Amado Nervo, Luis de Tapia, Guimerà, Russinyol, Iglesias, Corominas, García Lorca, Antonio Machado...

Romain Rolland fou el gran

A Catalunya —excepte la petita i magnífica «Vida de Beethoven», crec que en una traducció de Millas Rauriel— l'obra de Romain Rolland no ha estat traduïda. Alfons Masseras m'havia dit que tenia enlestida, destinant-la a la benemèrita «Col·lecció a tot vent», la traducció del «Joan Cristòfor», novel·la en la qual és evocada la infantesa del músic gloriós de les Simfonies.

Caldrà que, una de les primeres coses a fer en retornar a Catalunya i per a fer oblidar l'abjecta banalitat de les publicacions falangistes, fos l'edició de les obres de Romain Rolland en traduccions signades i prologades pels nostres millors escriptors: a més del «Jean Christophe», «L'âme enchantée», «Colas Breugnot», «Pierre et Lucie», «Clémence», «Le Théâtre du Peuple», tot el cicle Beethoven, de «Les grandes époques créatrices» a

Monsieur

Pau PADRO

P R A D E S .

Solidaritat Catalana?

En 1906 no resolgué cap problema i en creà.

En 1945, amb els partits catalans dividits, Solidaritat Catalana pot resoldre els problemes catalans?

GENER

Gener vestit de blanc de neu i de gebrades que duus la capa florida i llarga de les nits, uns esgarips d'amor rei per les teulades i el crit blanc d'esperança dels ametllers florits.

Gener trist i sorrut, blanc com una mortalla que duus poires espesses esteses per les nits i al pit de les marçayres com una gran cullita que la llum verpertina destria en peelingalis.

Gener de gel al cor, de fosc i de boirina que eis com una alegria que ens fa enyorar la llum i duus un aire treu, punyent com una espina que glaça els bassos i estraganya el fum.

De ton enyorar flors l'esclata la mimosa en horribles de sol que s'aguaita a l'estiu i ens estranya el cor amb la gregor trissosa que li omple les branques de nana i de caniu.

Escampes diamants de gotes de rosada que com petits estels penjen de cada ori i tens en cada gota la nana congelada que penja entre les branques dels arbres del camí.

Gener sorrut i trist que fas serrells de gebrada i empenyes les cascades d'escriptures de gel i en mig de la treu, la boira i la tenebra ens duus un sol soiet oig, de color de mel.

Gener curull de contes, històries i rondalles, teutor de nengones a la vora del riu, que ens portes Sant Antoni, els Tres Tombs i les balles i ciaps de mar grisenc, peiaua per xaloc.

Gener que obres la porta de l'any i ens il·lumines el desig de reveure la Patria que és tan lluny i ens fas patre la sang entre gel i boirines mirant la raig que penja i espera l'altre juny.

I ens dius que Catalunya és en plena hivernada, que té gel i tenebra i una boirina al cor però, que cada dia es mes esperançada perquè sab que l'espera l'aurora del sol d'or.

Gener, ves-te'n depressa, blanc de neu i gebrada, treu-te la capa florida i llarga de les nits; guarda ns un poc d'amor rei per les teulades i el crit blanc d'esperança dels ametllers florits.

Salvador PERARNAU

RESPONSABILITAT

Hem llegit dues editorials de dos setmanaris que es publiquen en català a França. Totes dues critiquen l'actuació política dels seus contraoponents. Totes dues palesen una manca de sentit de responsabilitat. Una d'elles dona camins a seguir que nosaltres no seguirem perquè no ens volem perdre. L'altra sosté que a França, a l'exili, no hem de fer política, que això cal guardarlo per a quan tornem a Catalunya. Això, però, no és obstacle per a que el mateix exem-

l'encara indita «Commedia Finita», el seu magnífic Théâtre de la Révolution: «Le 14 Juillet», «Danton», «Les loups», «Le jeu de l'amour et de la mort», «Paques fleuries», «Robespierre», «Les Léonides». Seria el millor homenatge del nostre poble a la sagrada memòria del gran escriptor Romain Rolland que tan dignament, tan generosament sabé defensar la causa del nostre poble.

Sempre tan malaltis, sempre tan feble — físicament — tingué una força moral invencible contra totes les injustícies, contra totes les tiranies. Fou, com Voltaire — més humanament, però, que Voltaire — el gran defensor, el gran acusador. Els oprimits del món mai no ho han d'oblidar.

Lluís CAPDEVILA

plur publicui una llista d'entitats polítiques organitzades, no a Catalunya, sino a França, a l'exili.

El primer editorialista dona camins a seguir i amb una noviolat marcada proposa a un cert partit polític català que es separi a l'Aliança Nacional de Catalunya. Es a dir: ja el paper de bruixa que saltava amb l'escombra necara per a calar foc a la casa dels altres.

Tot això ens fa somriure un poc, però lamentem aquesta manca de sentit de responsabilitat dels dos editorialistes. Un proposa la unió per mitjà de la aecunio, que no acaba d'esser un sistema aigne de patentar-se. L'altre anatematitza l'actuació política a França publicant tota una xarxa d'organització i explicant-nos de tan en tan dures i vagues de personatges que, naturalment, o es venyuenen per esport, o per a posar en contradicció l'editorialista.

Nosaltres coneixem una ètica política i procurem seguir-la fidelment. Nosaltres, aces del primer dia, hem agut la bandera de la unió però propugnand a l'ensems una depuració, car nosaltres volem que els destins del nostre poble siguin regits per gent apte i seriosa que tingui un ple sentit de responsabilitat. Nosaltres no portarem la bruixa a casa de ningú. Pensem noblement de la nostra manera i qui ens vulgui seguir que ens segueixi, sense necessitat de dir que el nostre és el camí a seguir. Nosaltres fem i farem política a França i a Catalunya perquè creiem que el que puguem arranjat avui no tenim de deixar-ho per a demà i perquè ens sentim responsables dels nostres actes a França i a Catalunya.

Aconsellar que no es faci política i a l'ensems fer-ne tant com es pugui, trobem que també és un d'aquells «colossalismes» buids dels quals parla un dels dos editorialistes alludits. Potser és una habilitat, però la trobem innocent.

Els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya pertanyents a l'Aliança Nacional de Catalunya ens fonamentem en els principis bàsics del nostre partit, que és l'únic camí a seguir, i tenim una ètica política clara i un sentit de responsabilitat que no veiem en les dues esmentades editorials.

En el nostre portantveu no ha sortit ni sortirà, per ara, cap insult contra ningú perquè creiem que els insults no són mai raonaments, ni són necessaris per a dir la veritat. Més encara, nosaltres anhelem una veritable unió i sabem que els insults i les crítiques agres són contraproduents. Tenim l'essencial sentit de responsabilitat.

SURIANES

CONTRA EL FEIXISME ARMA'T I VES A COMBATRE

Romain Rolland